

К.е.н., доцент Яковенко Р. В., Соловйова В. Ю.

Кіровоградський національний технічний університет

САЛЬДО ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ПОСЛУГАМИ

Сфера послуг сьогодні – це одна з найперспективніших галузей економіки, що швидко розвивається. Вона охоплює торгівлю і транспорт, фінанси і страхування, комунальне господарство, освітні та медичні установи, шоу-бізнес тощо. У розвинутих країнах сфера послуг є найбільшим сектором економіки. У ній працює в середньому 65-75% зайнятого населення, на неї припадає 50% обсягів капіталовкладень, 63-74% ВВП [1, с. 76-77].

Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі послугами (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя) за січень-грудень 2014 р. склало 5 млрд 597,2 млн дол. проти 6 млрд 710,2 млн дол. за відповідний період минулого року. Про це повідомляє Державна служба статистики України. Таким чином за 2014 р. профіцит зовнішньої торгівлі України послугами скоротився на 16,6%.

Класифікація зовнішньоекономічних послуг запроваджена у статистиці з 2013 року і є наступником Класифікації послуг зовнішньоекономічної діяльності, адаптованої до КВЕД, яка діяла з 1998 року. КЗЕП адаптована до Розширеної класифікації послуг платіжного балансу, що відповідає рекомендаціям Керівництва зі статистики міжнародної торгівлі послугами та Керівництва з платіжного балансу та міжнародної інвестиційної позиції.

Класифікація зовнішньоекономічних послуг, за якою проводиться державне статистичне спостереження щодо зовнішньої торгівлі послугами складається з дванадцяти основних розділів послуг, що за ієрархічною системою класифікації деталізуються на більш низький рівень.

Таблиця 1

Динаміка експорту за видами послуг

Найменування послуги згідно з КЗЕП	2013	2014	у % до загального обсягу	у % до 2013
Послуги з переробки матеріальних ресурсів	1722083,1	1334394,1	11.6	77.5
Послуги з ремонту та технічного обслуговування, що не віднесені до інших категорій	349678,9	298247,7	2.6	85.3
Транспортні послуги	7981835,8	6101923,5	53.0	76.4
Послуги, пов'язані з подорожами	358108,5	228049,1	2.0	63.7
Послуги з будівництва	224803,7	231960,0	2.0	103.2
Послуги зі страхування	87325,9	44814,0	0.4	51.3
Послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю	337831,4	222101,1	1.9	65.7
Роялті та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності	97376,1	97504,1	0.8	100.1
Послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги	1477182,4	1675551,7	14.5	113.4
Ділові послуги	1543770,4	1250398,7	10.9	81.0
Послуги приватним особам, культурні та рекреаційні	35995,4	31298,8	0.3	87.0
Державні та урядові послуги	17234,6	4608,1	0.0	26.7

До числа послуг входять (за класифікатором ООН) 160 видів послуг, розділених на 12 основних видів:

1. Ділові послуги.
2. Послуги зв'язку.
3. Будівельні та інженерні послуги.
4. Дистриб'юторські послуги.
5. Загальноосвітні послуги.
6. Послуги із захисту навколишнього середовища.

7. Фінансові послуги, включаючи страхування.
8. Послуги з охорони здоров'я і соціальні послуги.
9. Туризм і подорожі.
10. Послуги в області організації дозвілля, культури і спорту.
11. Транспортні послуги.
12. Інші послуги [2, с. 63].

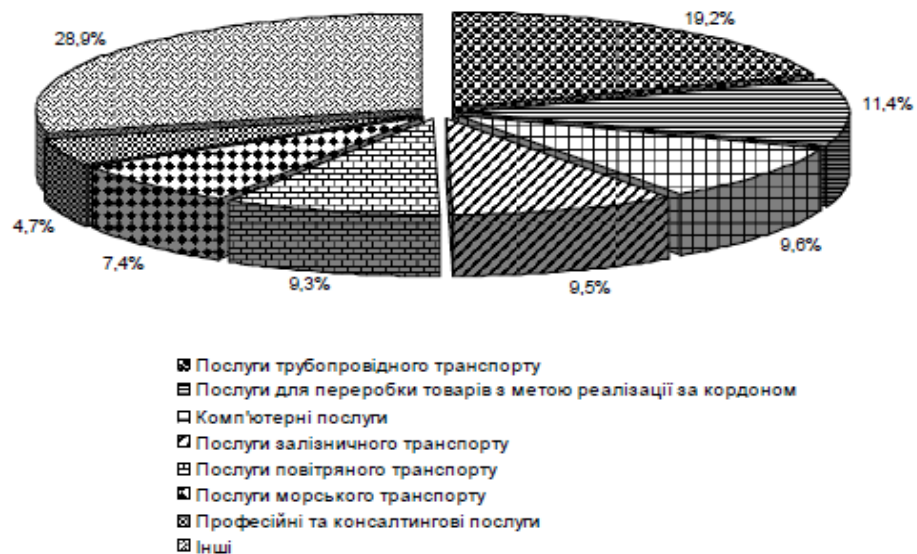

Рис. 1. Структура експорту послуг України за 2014 рік

У 2014 році обсяг експорту послуг становив 11 млрд 273,3 млн дол., імпорту – 5 млрд 676,1 млн дол. Порівняно із 2013 р. експорт скоротився на 20,8%, імпорт – відповідно на 24,6%.

У 2014 р. найбільші обсяги припадали на транспортні послуги, які займали 53,3% від загального обсягу експорту (за рахунок наданих послуг трубопровідного транспорту, повітряного, залізничного та морського), послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні – 14,3%, послуги з переробки матеріальних ресурсів – 11,6% та ділові – 11%.

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 1,99 (у 2013 р. – 1,89). Зовнішньоторговельні операції послугами проводилися з партнерами з 218

країн. Профіцит зовнішньоторговельного балансу України в 2014 р. склав 3,8 млрд дол.

Література

1. Яковенко Р. В. Сфера послуг : класифікація та економічна роль в умовах сьогодення / Р. В. Яковенко, Ю. Р. Тютюнник // Тези доповідей викладачів, аспірантів та співробітників на XLV науковій конференції 17 квітня 2014 року. – Кіровоград : КНТУ, 2014. – С. 76–80.

2. Яковенко Р. В. Сутність та класифікація сфери послуг / Р. В. Яковенко, І. І. Ільчишина // Materialy X mezinarodni vedecko–prakticka konference [„Veda a vznik – 2014”]. (Прага, Чехія, 22-30 грудня 2014 р.). – Praha : Publishing House „Education and Science” s.r.o., 2014. – Dil 4 : Ekonomicke vedy. – С. 62–64.